

pieter
degroot

Friezen gaan voor safe in 'Moaiste fan Fryslân'

Wat opvalt aan de inzendingen voor 'It moaiste fan Fryslân' is dat nieuwbouw het aflegt tegen oudbouw. De Fries is conservatief van aard. Moderne architectuur is hem een gruwel. Dit is, toegegeven, een verregaande generalisatie, er zijn tenslotte tallozen die ervan houden, maar schrijf een wedstrijd uit om het mooiste te benoemen, en het regent inzendingen van de bekende monumenten die hun iconische status hebben bewezen. De Oldehove is het enige Leeuwarder monument dat in de categorie iconen is geselecteerd, nadat het publiek massaal had gestemd. „Omdat ze er echt niet omheen kon”, aldus de LC van woensdag. Je vraagt je dan meteen af waarom ze dan wel om de Kanselarij heen kon, die de lezers in 1988 met grote voor-sprong als het mooiste gebouw van de stad kozen. Is die nu achter de horizon verdwenen?

Hoe dan ook, of je de Kanselarij kiest of zoals in de categorie publieke gebouwen, het schitterende historische stadhuis van Bolsward, het is lood om oud ijzer. In feite zou je ze buiten mededinging moeten verklaren vanwege de bij voorbaat voor-spelbare uitkomst.

De waardering van wat mooi is (en wat niet), hangt af van persoonlijke indrukken. De wedstrijd die deze krant in 1988 uitschreef en waarbij ook naar het 'lelijkste' gebouw werd gevraagd, leverde inzendingen op,

Schamele oogst aan moderne gebouwen

waaruit dat zonneklaar bleek. Wat de één mooi vond, beoordeelde een ander als spuuglelijk. Abe Bonnema's zwarte, met veel glas uitgeruste FBTO-kantoor op de hoek van de Westerkade kwam na de Kanselarij en de Centraal Apotheek als derde mooiste gebouw uit de bus: „Gewoonweg het gebouw van de toekomst”, luidde een van de motiveringen.

Maar in de categorie 'lelijk' scoorde het bijna even hoog. Iemand oordeelde kort en krachtig: 'een zwart gat'.

Bonnema zou later nog de

Avéro- en Achmeatoren bouwen, maar het publiek heeft er geen boodschap aan. Hij moet het van de jury hebben, die wat de stad betreft viel voor zijn 'paddestoel', de ING-toren aan de Tesselschadestraat, te herkennen aan de neon-hand van Marte Röling.

De jury koos verder twee moderne vernieuwbouwprojecten: het woon- annex winkelgebouw Amicitia op de hoek van Wirdumerdijk en Nieuweweg, dat zijn voorganger, de gele kantorenflat, – in 1988 verkozen als op één na lelijkste gebouw –, heeft doen vergeten, en de woonpakhuisen Laaxum en Wierum aan de Oostersingel. Ook ziet ze de door velen betwiste schoonheid van het Tre-soargebouw aan de Boterhoek in. Nu het publiek heeft gesproken, is er de Wielendwinger alias Bastioneiland aan toegevoegd, hartstochtelijk aanbevolen door bewoner Frans Andringa.

Maar daar blijft het bij. De Achmeatoren oogt in de skyline van de stad als een eenzame pierlala en komt dan ook niet in de top 100 voor. Het Provinsjehûs (dat lager had ontmoeten), de Rabobank-koepel (die hoger had ontmoeten) en zelfs het alom bejubelde Wetsus halen bij de jury noch het publiek de eindstreep. Ook schouwburg De Harmonie, het Stadskantoor en popcentrum Neushoorn, alle drie opvallende publieke gebouwen in het centrum, komen (nog?) niet op de lijst voor. Ze zijn in de publieke opinie te omstrepen.

Ten slotte is het jammer dat de architectuur van onze eigen Piet de Vries (woonhuis aan de Druifstreek en het pand op de hoek van Ruiterskwartier en Oude Doelesteeg, nu het Douwe Egberts Café) ook niet is opgemerkt.

Eén troost: volgende maand besteden zowel Tresoor als het HCL aandacht aan het werk van deze 'byldhouwende arsjitekt'. En er verschijnt een boek met een overzicht van zijn complete oeuvre.

harje.lc@gmail.com